

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001 - 4004

Mesečna naročnina 18 lit, za inostranstvo 31-50 lit.

Črk. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate

OKTOBER 1943

8

PETEK

Schwere Kämpfe bei Velikije Luki

Drei Zerstörer der Sowjets versenkt im Schwarzen Meere Feindliche Angriffe am Volturno in Gegenstoss abgeschlagen Ziele in London bombardiert

Aus dem Führerhauptquartier, 7. Okt. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Auf der Tamanhalbinsel und an der Front zwischen Melitopol und Saporoschje kam es nur zu örtlichen Kämpfen.

In den Schwerpunktabschnitten der südlichen und mittleren Ostfront wurden auch gestern feindliche Angriffe größtenteils im Gegenangriff zurückgeschlagen.

Südlich Velikije Luki traten die Sowjets mit stärkeren, von Fliegerverbänden unterstützten Infanterie- und Panzerkräften zum Angriff an. Die Kämpfe sind in vollem Gange.

Von der Front zwischen Ilmen- und Ladogasee wird lebhaftere Kampfaktivität gemeldet.

Deutsche Sturzkampfflugzeuge griffen im Schwarzen Meere einen Verband von drei sowjetischen Zerstörern an, die versuchten, die Südküste der Krim zu beschießen.

CONTRATTACCHI TEDESCHI CON SUCCESSO IN ORIENTE

Dal Quartier generale del Führer, 7 ottobre 1943. Il Comando Supremo tedesco comunica:

Sulla penisola del Taman e sul fronte tra Melitopol e Saporoschje ebbero luogo soltanto combattimenti locali.

Nel punto di gravitazione nel settore meridionale e centrale del fronte orientale gli attacchi nemici venivano anche ieri in gran parte respinti dai nostri contrattacchi.

A sud di Velikije Luki i sovietici passavano all'attacco con ingenti forze di fanteria e motorizzate, appoggiate da reparti aerei. I combattimenti sono in pieno corso.

Dal fronte tra l'Ilmen e il Ladoga si annuncia vivace attività combattiva locale.

Aerei tedeschi in picchiata attaccavano nel Mar Nero un reparto di tre cacciatorpediniere sovietici le quali tentavano di bombardare la costa meridionale della Crimea. Le tre cacciatorpediniere venivano centrate ed affondate.

Sovjetska ofenziva v glavnem zajezena

Berlin, 7. okt. DNB. Sovjeti poročajo, da se je ruska ofenziva na vzhodu sedaj ustavila zaradi deževja. V Berlinu pa pravijo vojaški strokovnjaki, da ta trditve ne držijo, ker še sploh ni moči govoriti o jesenskem deževju. Na južnem odseku vzhodnega bojišča je doslej padlo le še zelo malo deževja. Na srednjem odseku je pred dnevi res močno deževalo, potem pa je tudi tamkaj dež prenehal. Pravi vzrok za konec ruske ofenzive je dejstvo, da je bilo skrajšanje nemške bojne črte doslej v glavnem končano. Nemški vojaški govornik je v sredo dejal, da bodo nemške čete odslej v glav-

Kakšen je sedanj položaj Vatikana?

Rim, 7. oktobra. DNB. Dopisnik Hans Köster poroča: Vatikanska država, ali bolje Vatikansko mesto je obdano z zidovi, skozi katere vodi več vrat. Ta vrata točno nadzira švicarska garda in nihče ne more na nevtralna vatikanska tla drugače kakor mimo teh straž. To se mi je zdelo zelo važno spričo govoric, razširjenih po vsem svetu, češ da je s papežem ujetnik nemške južne armade ali da so nemške čete obkolile vatikansko ozemlje ter ne dovolijo papežu in diplomatom nikakršnih stikov z zunanjim svetom. itd. V Rim sem prišel iz severne Italije. Na praznik sv. Frančiška dne 4. oktobra sem obiskal baziliko sv. Petra, kjer so bile običajne službe božje ob veliki udeležbi ljudstva. Vrata bazilike sv. Petra so bila široko odprta in nikjer nisem videl nemških vojakov. Nemške straže po sporazumu med nemškim poveljnikom in vatikanskimi oblastmi niso stopile na vatikanska tla, marveč so ostale na italijanski strani trga sv. Petra. Tamkaj je vsakih 24 ur menjujejo. To majhno število samo sploh ne more stražiti vseh vho-

Ujeta uporniška skupina na pohodu skozi Ljubljano

Ljubljana, 7. okt. Skozi Ljubljano so se danes od tretje ure do trideset na 4 pomikale poražene badoglijske izdajalske skupine, ki jih je nemška vojska zajela v okolici Postojne. Vest o prihajajočih ujetnikih se je že zgodaj razširila po mestu. Po ulicah, zlasti po Tržaški in blivši Bleiweisovi cesti so se zbirale majhne skupine Ljubljancev, mimo katerih so se pomikale ujetniške skupine okrog 2000 vojakov ter okrog 5000 konj. Vso to trumo je spremljalo za parsto le nekaj nemških vojakov vso pot od Postojne čez Notranjsko in proti Ljubljani, ne da bi jih kjer koli napadli komunistični oddelki, o katerih širi partizanska propaganda, da obvladajo vso Notranjsko, Istro in celo del Primorske. Seveda je le to majhen del ko-

beschlossen. Durch Bombentreffer wurden alle drei Zerstörer versenkt.

In den harten Abwehrkämpfen am Kubanbrückenkopf sowie im südlichen und mittleren Abschnitt der Ostfront haben sich das 2. Bataillon des Grenadierregimentes No. 290, die ostmärkische 9. Panzerdivision, die rheinisch-westfälische 304. und die bayrische 337. Infanteriedivision besonders bewährt.

In Südtalien wurden am Volturno Fluss wiederholte Angriffe feindlicher Infanterie- und Panzerkräfte meistens im Gegenstoss abgeschlagen. Während in den Südpenninen unsere Nachtruppen nach Abwehr starker feindlicher Vorstöße langsam nach Nordwesten ausweichen. Im Raume von Termoli halten die erbitterten Kämpfe mit dem sich verstärkenden Feinde an.

Die Luftwaffe belegte in der vergangenen Nacht Ziele im Gebiete von London mit Sprengbomben schweren Kalibers. Alle Flugzeuge kehrten zu ihren Stützpunkten zurück.

In gravi combattimenti difensivi sulla testa di ponte del Cuban come pure nel settore meridionale e centrale del fronte orientale si distinguono particolarmente il 2. Battaglione del Reggimento dei Granatieri No. 290, la 9. Divisione corazzata della Ostmark, la 304. Divisione della Renania-Westfalia e la 337. Divisione di Fanteria bavarese.

Nell'Italia meridionale, sul fiume Volturno, venivano respinti ripetuti attacchi nemici di fanteria e di carri armati, in gran parte in contrattacchi, mentre sull'Appennino meridionale le nostre retroguardie che hanno respinto forti attacchi nemici, si ritirano lentamente verso nord-ovest. Nel settore di Termoli continuano esasperati combattimenti con forze crescenti nemiche.

La notte scorsa la Luftwaffe colpiva con bombe esplosive di grosso calibro obiettivi nel territorio di Londra. Tutti gli aerei facevano ritorno alle loro basi.

nem držale tiste postojanke, ki so jih zasedle. Govornik je dodal, da se je nemško vrhovno poveljstvo pri skrajšavanju bojišča oziralo tudi na možnost nadaljnjih sovjetskih napadov v letošnji zimi. Dokaz za skrbno in načrtno izvedbo skrajšanja bojišča je po govorikovem mnenju tudi dejstvo, da nemške čete niso vzele s seboj le vsega važnega vojnega gradiva, ampak tudi kmetijske prideleke. Tudi velik del prebivalstva iz pokrajin, ki so jih Nemci izpraznili, je epemljaj nemške čete, ker ni hotel priti več nazaj pod oblast sovjetskih trnigov.

dov v Vatikan, ki jih stražijo vatičanske oblasti. Prostore za nemške straže so dale na razpolago vatičanske oblasti na nekdanjem Ribjem trgu pri sv. Petru. Kar se tiče zvez med vatičansko državo in zunanjim svetom, se je le malo spremenilo izza časov pred 9. septembrom. Vatikanska radijska postaja redno oddaja kakor prej, radijska poročila tujih diplomatskih zastopstev gredo na vse strani sveta. Začasno je bila prekinjena le vatičanska kurirska služba, ker je prekinjen trgovski letalski promet med Italijo in Španijo zaradi težavnih prometnih zvez med Rimom in severno Italijo. To pa je le posledica tehničnih razmer in Vatikan je to uvidel ter ni vložil nikakega protesta. Iz razgovorov z voditelji diplomatskih odposlanstev v Vatikanu sem dobil potrdilo, da so odnosi med Vatikanom in nemškimi vojaškimi oblastmi pristrani in da je zagotovljena neovirana zveza med Vatikanom in zunanjim svetom. Nemške oblasti bodo Vatikan tudi zadostno oskrbele z živili.

munistične tovariške vojske, ki je bila skoro v celoti zajeta v Postojni in v okolici Gorice.

Tako so danes korakali skozi naše mesto najožji komunistični sodelavci in krivci groznih dni na Primorskem, ki so skupno s slovenskimi komunističnimi tolpami pripravili Gorici, Idriji, Postojni in drugim krajem nič manj grozne dni, kakršne so doživeli Gorica in drugi primorski kraji v prejšnji svetovni vojni. Komunisti in njihovi izdajalski tovariši pa so si s skupnim nastopom proti slovenskemu narodu pridobili tisto stopnjo slovesa, ki je nikdar ne bodo mogli izbrisati.

Angleži ne bodo več javljali pomorskih izgub. List »Arribe« poroča v neki brzojavki iz Londona, da angleške in ameriške oblasti odslej ne bodo več objavljale števila potopljenih angleških in ameriških ladaj.

Težki boji pri Velikih Lukih

Trije sovjetski rušilci potopljeni v Črnem morju - Sovražni napad pri Volturnu v protinapadu odbit - London napaden

Iz Führerjevega glavnega stana, 7. okt. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na Tamanskem polotoku in na bojišču med Melitopolom in Saporoschjem je prišlo samo do krajevnih borb.

V odsekih ob težkih južnega in srednjega vzhodnega bojišča so bili tudi večer večnoma v protinapadih odbiti sovražni napadi.

Južno od Velikih Luk so močnejše sovjetske pehotne in oklepne sile s podporo letalskih oddelkov prešle v napad. Boji so v polnem teku.

Z bojišča med Ilmenskim in Ladogskim jezerom poročajo o živahnem krajevnem bojem delovanju.

Nemška strogolavna letala so na Črnem morju napadla oddelke treh sovjetskih rušilcev, ki so skušali obstreljevati južno obalo Krima. Z bombnimi zadetki so bili vsi trije rušilci potopljeni.

Resne posledice sovjetskega izčrpavanja

-kg- Konec tretjega meseca velike sovjetske poletne ofenzive je na glavnih odsekih trenutno nastopil odmor. Sovražnik je sicer samo po sebi umevno sledil nemškemu odmičanju, dosegel ne neke mestih Dnjeper ter ga skušal tudi večkrat prekoračiti: ta prizadevanja pa so bila zajezena. Pri Pripietkem izlivu ter zahodno od Smolenska Sovjeti se skušajo prodirati, toda Dnjeper je velika ovira, ki zahteva od sovražnika novo sestavo in preureditev sil. Tako so Sovjeti zopet tam, kjer so bili pred tremi meseci, kajti v tem času se jim ni posređilo niti en operativni predor in niso dobili niti ene odločilne bitke.

Če bi sovražnik napravil obračun o uspehih in izgubah, bi mogel le malo vpisati na stran uspehov. Sovjeti lahko sicer poročajo o zasedbi nekaj ducatov mest ter nekeje sto vasi, toda v resnici nastopajo njihove čete, kakor je poročal angleški radio, »v puščavi, ki so jo povzročili Nemci«. Na drugi strani obračuna pa stoji gigantske sovjetske človeške izgube ter strahotna izguba vojnega gradiva vseh vrst. Nemško vodstvo je do-

V hudih obrambnih bojih ob kubanskem predmostju ter na južnem in srednjem odseku vzhodnega bojišča so se posebno odlikovali: 2. bataljon 290. grenadirskega polka, 9. oklepna divizija iz Ostmarke, renskwestfalaska 304. in bavarska 337. pehotna divizija.

V južni Italiji so bili ob reki Volturnu odbiti ponovni napadi sovražnih pehotnih in oklepni oddelkov, večnoma v protisunkih, medtem ko se v južnih Apeninah naši zadnji oddelki po zavrnitvi močnih sovražniških sunkov počasi umikajo proti severozahodu. Na področju pri Termoliju se nadaljujejo ogorčene borbe z vedno močnejšim sovražnikom.

Letalstvo je preteklo noč obmetavalo z rušilnimi bombami težkega kalibra cilje na področju Londona. Vsa letala so se vrnila na svoja oporišča.

sledno spremenilo obsežni vzhodni prostor v orodje izčrpavanja sovjetskih sil, tako da so vojaški nemške vzhodne armade pri izvajanju prožne obrambe uničevali sovražne množice in sovražno gradivo. Ne da se še reči, kako dolgo bo trajal odmor ob Dnjepru, toda pri vsakem obnavljanju se morajo Sovjeti odpovedati nadaljnjim napadom.

Tempo angleškega in ameriškega napredovanja v Italiji pa narekuje nemško vodstvo z načrtnim uničevanjem vseh za sovražnika važnih naprav in prometnih poti. Sprejdenje sovražne bojne skupine naletujejo vedno na močan nemški odpor, ki jemlje sovražniku dragoceni čas. Nekaj angleški list je moral predvčerajšnjim ugrizniti v kisljo jabolko ter sporočiti, da so Angleži in Amerikanci zadnjih 24 ur pri Neaplju napredovali le za en kilometer. Iz sovražniških poročil je tudi razvidno, kako neprijetno je invazijskim četam dejstvo, da nikjer ne najdejo ne plena in ne odkrijejo nikakih znakov, iz katerih bi lahko sklepale na prenapljen nemški umik.

Kako je bil zaseden otok Kos

Berlin, 7. okt. DNB. Kakor je že objavilo vojno poročilo, se je dne 3. oktobra izvršil ob tesnem sodelovanju med vojsko, mornarico in letalstvom izkrzevalni napad na majhen, 228 km² velik dodekanski italijanski otok Kos. Ta napad je po svoji vpletenosti pripravi in po bliskoviti izvedbi ponovni dokaz, da angleško-amerikansko vodstvo ni moglo ohromiti nemške pobude v Sredozemlju, oziroma vsaj ovirati važnih nemških nastopov. Po Badoglijevi izdaji je kakih tritisoč mož Badoglijeve posadke na Kosu dobilo za pomoč kakšnih 1000 angleških vojakov, letališča pa so bila dana na razpolago angleškemu letalstvu. Nemška ogledniška letala so stalno zasledovala sovražne operacije na Dodekanezu, zlasti na tem otoku. Ko je sovražnik uporabljal letališča na Kosu kot oporišča za letalske napade v Egejskem morju, so se začeli prvi letalski napadi številnih nemških bojnih letal in strogolavcev, ki so že pri prvem napadu uničili mnogo letal na tleh. Nadaljnji močni in uspešni napadi nemškega letalstva so bili izvedeni na pristaniške naprave, kakor tudi na sovražno topništvo. Pri nekem posebno uspešnem napadu na sovražno ladjevje sta bila na otoku Lerosu potopljena dva rušilca, en rušilec in več parnikov pa je bilo težko poškodovanih, tako da Angleži od tod niso mogli nuditi pomoči svoji posadki na Kosu.

Po dolgem vojnem pohodu je v zgodnjih nedeljskih urah majhen oddelke prevzornih in vojnih ladij neopaženo prodrli do otoka. Še v temi se je na treh mestih začelo izkrcavanje nemških grenadirjev in orožja. Šele zdaj je popolnoma presenečen sovražnik opazil napad ter začel streljati na nemške ladje ter izkrcavalne čolne. Posadka na otoku je bila šele sedaj alarmirana. Kmalu nato so pristali na zahodnem delu otoka nemški padalci, ki so popolnoma zmedli močne sovražne sile. Istočasno iz morja in zraka prišlele čete so začele takoj prodirati v notranjost otoka, proti sovražnim obrambnim napravam ter letališčem in tako ohromile vsakršno sovražno pobudo. Po kratkih in močnih bojih, v katere je poseglo tudi številno sovražno topništvo, je bila sovražna obramba povsod zlomljena. Badoglijeve čete so se skušale nato rešiti s paničnim begom v hribe. Takoj pri začetku je bilo več sto ujetnikov, med njimi 100 Angležev, v nemških rokah.

Nato se je začelo čiščenje otoka. Ker je bilo angleškim četam obljubljeno, da bodo dobile pomoč, so se zbrale k zadnjemu odporu, pa so bile kmalu pobite. Največji del posadke se je umaknil v hribe, pa je bil že 4. oktobra ujet. Manjša ostanke so nato vlačili iz njihovih skrivališč. Poleg visokih krvavih izgub je imel sovražnik 3100 ujetnikov, od tega 600 Angležev. Nemške izgube pa znašajo 15 mrtvih in 17 ranjenih. Dočim so nemška prevozna letala redno skrbela za vso preskrbo, so nemški lovci čistili zračni prostor nad Dodekanezom in s tem pomagali kopenski vojski ter mornarici. Letalska letala so bdela nad vzhodnim Sredozemljem, da so lahko pravočasno poročala o bližanju sovražnih pomorskih sil. Po končanem izkrcanju je nemška ladijska spremljava varno dosegla svoje oporišče in se navzile močnemu dežju izmaknila sovražnemu ladjevju, ki jo je zasledovalo. Otok Kos je z glavnim krajem Kastrom in važnimi letališči vred že trdno v nemških rokah.

Uspeh prve letošnje zbirke za zmislo pomoč

-kg- Berlin, 7. okt. Po dosedanjih podatkih je bilo 12. septembra 1943 pri zbirki za zmislo pomoč 1943-44 nabranih 55.241.998,05 mark. Pri podobni zbirki so lansko leto nabrali 40.718.276,85 mark. Letošnji prirastek znaša tako 14 milij. 523.720,20 mark ali 35,7%.

Kozaki proti Badoglijevim banditom

-kg- Berlin, 7. oktobra. Tudi v Bosni, Crni gori in Dalmaciji se nadaljujejo očistevalni boji proti s komunističnimi banditi sodelujočimi Badoglijevim izdajalskimi četami. Vedno in vedno so obkoljene nove sovražne skupine, da se ne morejo izmakniti ter se poskriti po nepreglednih gozdovih in kraških jamah. Pri pobujanju teh banditov nastopajo specialne čete, ki so si nabrale že velike izkušnje v boju proti banditom v zaledju vzhodnega bojišča in jih po večini tvorijo kozaki oddelki. Lahko smo prepriča-

ni, da bodo dosegli ti kozaki oddelki dobre uspehe pri čiščenju in pomirjevanju gori omenjenih krajev.

Nova brca izdajalcem

Stockholm, 7. okt. DNB. Angleški tisk zavrača novice o možnosti kakega diplomatskega zastopstva Badoglijeve kliče v Londonu kot neutemeljene. »Daily Sketch« brez ovir pove, da bo imela Badoglijeva klika opravka samo z zavezniškimi vojaškimi oblastmi in z amgomtom. To je dobro zdravilo za Badoglijevo kliko, ki se je trudila za polno priznanje.

Neugodje v Kairu

London, 7. okt. DNB. Dopisnik lista »Daily Sketch« poroča iz egiptovske prestolnice, da je povzročila zasedba otoka Kos po nemških četah veliko neugodje v Kairu. V Kairu prevladuje mnenje, da bodo zavezniški težko držali otoka Samos in Leros brez pomoči iz otoka Kos, ki je sedaj v nemških rokah. Dopisnik pravi, da pomeni zasedba otoka Kos odločilni dogodek v bojih na Egejskem morju.

Iluzije

»Družinski tednik« je objavil naslednji članek, ki ga zaradi aktualnosti ponatiskujemo:

»V enem tednu bodo Nemci na tleh. Vaša dolžnost je, da jim s puško v rokah zadaste poslednji udarec. Vsi v boj za končno osvoboditev!«

S tem geslom je primorska OF naglala ob polomu Badoglijeve Italije primorske Slovence v samomorilski odpor proti Nemcem.

Nekaj dni nato — pretekli četrtek — je javilo nemško vojno poročilo, da je nemška armada v bojih obistila okolice Gorice in pobila tisoč partizanov, več tisoč pa ujela. Štiri dni pozneje je izšlo podobno poročilo o bojih po Trstu in v severni Istri.

»Žrtve morajo biti,« bodo rekli tisti, ki niso še ničesar žrtvovali. A uspeh, plačan s temi žrtvami? »Uspeh ni glavno; glavno je, da gre gibanje naprej.«

In gibanje gre res naprej. Da so mu Nemci dali pospešek v nasprotno smer, ni važno; gibanje namreč ni isto kakor prodiranje; gibanje je sveti ogenj sfanatizirane ljudstva — tem veličastnejši, čim strahotnejši je fanal gorečih domačij, ki ga spremlja. In gorisko gibanje lahko res z zadoščenjem navdaja ljubljanske simpatizerje primorske OF, saj so pogorišča v Gorici, Idriji in Vipavski dolini tolikšna, da se njih žar vidi celo v Berlinu, Londonu in Moskvi.

Na eni strani blodne iluzije, na drugi brutalna resničnost — vmes pa naš zaplenjeni narod, razpet na križ, ki mu ga je stesal njegov izgubljeni sin, slovenski komunizem.

Iluzije: mamilo za tiste, ki ne preneso neprijetne resnice. Slovenec, po krivdi svojih voditeljev državljansko nedozorel, se politično že od nekdaj red opaja z opijem mamljivih prividov. Toda mamila, koristna in celo rešilna v izjemnih primerih in ekopih obrokih, razkroje telo, če jih stalno in čezmerno uživa. Enako nevarne so kolektivne iluzije: narod, ki sanja o utopijah, namesto da bi trezno premeril razliko med voljo in močjo in se s smotnim delom zakonil v realnost, bo prej ali slej težil iz oblakov na zemljo. Najhujša posledica te duševne neskladnosti udari na dan, v nenormalnih časih, ko je kriza avtoritete na višku, t. i. v vojni in revoluciji: ime ji je kolektivna histerija.

Da bo vojne zdaj zdaj konec, slisaj vse vprek. Iluzija! Pred dvema letoma je bilo vojne samo še za dva meseca. Napoved se kajpak ni uresničila, a to ni važno; važno je, da ljudje zmerom iznova verjamejo geslu, vrženemu mednje, in da se po njem ravna. Stokrat so nasledili komunistični propagandi, in stokrat bodo tudi In vendar bo vsak tak lahkovernež, ki te vpraša za mnenje, na smrt užaljen, če mu boš odgovoril, da za kolektivno histerijo politika ni pravo zdravilo.

Da se partizani bore za svobodo našega naroda, je takisto priljubljena kritična naše ulice. Iluzija! Komur je mar naroda, ga ne bo s premislekom gonil v jalovo smrt, ne bo uničeval njegovega imetja, ne bo zgolj zaradi gibanja izpostavljaj poizgu njegovih domov in šol. Tudi ne, če izda tak nalog kateri koli dozdeven zunanji prijatelj Slovencev. Naš narod je tako majhen, a njegove žrtve v tej vojni so že doslej tolikšne, da nima nihče, prav nihče pravice zahtevati še večje.

Iluzije, koliko gorja ste prinesle na nas!

Toda med vsemi najškodljivejša je tvoja, sili ljubljanski meščan, ker ni samo naivna, ampak zraven še nemoralna: iluzija, da boš ti, ki si spretno znal navezati stike na vse strani, lahko do konca gojil svoje sebične iluzije v varnem zavetju Ljubljane, dolžeč ene izdajstva, pojoc drugim hozano, obojam pa prepuščajoč čast, da brez tebe za tebe izvajujejo cedanji boj. Iz te iluzije, častivredni tovariši oportunisti, ti si zaradi svoje dvoličnosti glavni krivec bratomornega boja med nami, ker si dve leti računajoč dajal napadalcem potuho in jemal branečim se pogum — iz te iluzije, se bojimo, bo zdramljen nekaj manj romantično, kakor ga sanjaš v svojem konjunkturišnem srcu.

Nam vsem, ki smo preboleli varljive iluzije bo pa namesto njih ostala brazgotina zaceljene rane: v nesreči prekaljena vera, da bo naš narod prestal sedanje preizkušnje ozdravljen in složen.

Kratke vesti

Smuts svari optimiste. Smuts, ki se je na poti iz južne Afrike v London ustavil v Kairu, je tamkaj izjavil: »Opustite iluzijo, da se ta vojna bliža koncu. Jaz sem prepričan, da stoji pred nami še najtrše in najbolj krvave bitke te vojne.«

Bližnji vzhod naj pride pod ameriško diktaturo. V četrtek sta prišla v Kairo načelnik severnoameriškega urada za vojno proizvodnjo Donald Nelson ter ravnatelj gospodarskega urada za Srednji vzhod James Landis. Prišla sta zato, da bi se bolj zagotovila severnoameriški vpliv na bližnjem vzhodu.

Finske volitve odložene? Kakor poroča »Uusi Suomic«, bo treba volitve v finski državni zbor, ki bi se morale vršiti poleti 1944, zaradi vojne še enkrat odložiti. Sedanji finski državni zbor je bil izvoljen poleti 1939. Nove volitve bi morale biti leta 1942, a so bile za dve leti odložene.

Prehrana Ljubljane zagotovljena

Obveščeni smo, da so nemška oblastva zagotovila naši pokrajini potrebno prehrano. Zaradi tega naj bodo prebivalci brez skrbi in bojzani. V nekaj dneh bo aprovizacija v popolnem in normalnem redu, tako da ni v tem pogledu umestna nobena zaskrbljenost in nobena bojazen.

Prisilni mobiliziranec pripoveduje:

Kakšen je bil konec na Rakitni

Prisilni mobiliziranec iz Suhe Krajine, ki je bil rešen na Rakitni, je v kratkem času doživel toliko, da na en mah vsega ni mogel povedati. Naj nam pove nekaj o svoji poti na Rakitno in življenju tam.

»Kako ste torej hodili iz Suhe Krajine proti Ljubljani?«

»Najprej smo šli iz Zvir v Struge, nato v Dobropole in od tam naprej v vas Často. Odtod smo krenili naprej proti Ljubljani. Med to potjo so nam rekli, da smo rezerva za turške oblegovalce. Ko smo prišli v bližino Turjaka, je bil Turjak že prazen. Rekli so nam, da so se en dan pred našim prihodom boji končali. Mimo Turjaka smo šli na Zelmlje in nato na Golo. Tu smo delj časa ostali, ali pa smo se premikali v manjših območjih sem in tja. Partizansko načelo gverilske vojske namreč zahteva, da nobena enota ne sme ostati delj ko tri dni na istem mestu.«

»S kakšnimi ljudmi pa ste potovali?«

»Oh, naravnost neverjetna mešanica smo bili. Nikar ne mislite, da smo bili skupaj sami domačini ali pa Suhokranjci. Partizanske enote, ki so prišle k nam in nas prisilno mobilizirale, so bile kakor Huni. Kamor koli so prišle, se je temeljito poznalo. Pobirali so ljudi in živila že od Kočevja naprej, zato so bili med prisilnimi mobiliziranci Kočevjarji, Velikolaščani, Ribničani in kaj še vem kdo vse. Kakor smo bili prava mešanica po rojstnih krajih, tako smo bili tudi pisana družba po starosti. Nih letnik: od 16, 17 let starega fanta pa do 50 letnega možakarja. Pa nas niso nič vprašali, če znamo streljati, če smo sposobni, če smo zdravi. Dobili si puško, pa hajd naprej! Zabušavanja in lekarske nemale, če je kdo obnemogel, ali kakor koli ni mogel naprej, ni prišel več za nami. Kaj se je z njim zgodilo, tudi ne vem. Ušel jim prav gotovo ni.«

»Kako pa se je po partizansko uradno imenovala vaša pisana družba?«

»Ne vem, kako bi vam povedal, ali naj začnem od spodaj navzgor ali od zgoraj navzdol. Če hočete, da vam bo bolj simporno, povem, da smo pripadali sestavi 15. (reel in pri 18. divizije). Ker smo vsi upravičeno sprejeli, kje je še najmanj ustalih 17 divizij, so nam stari komunisti in partiji razlagali, da je ta številka 15. »Fedi, ker se divizije štejejo za ves Balkan! In da je pod Titovim vrhovom poveljstvom še več divizij, kakor 18, da pa je večina večina teh divizij na jugu Balkana. K tej 18. diviziji so spadale tako imenovane Cankarjeva, Levstikova in 9. brigada. Cankarjeva brigada je bila pred nami. Levstikova, ki jo do tri četrtine sestavljajo badoglijevci, pa tudi. Jaz sem sam pripadal 9. brigadi, ki je imela kolikor jaz vem, menda štiri bataljone. Če jih je res imela, ne vem. Bil sem namreč v bataljonu z nižjo številko.«

»Ko sta že pri vojaških enotah, kakšen je torej ustroj teh tolp vsaj na papirju? Ali ga poznate?«

»Kakor so nam pripovedovali, je takšen: zelo velika enota naj bi bila divizija, kar pa seveda ni res. Divizijo sestavljajo dve do štiri brigade. Vsaka brigada naj bi imela po štiri bataljone, vsak bataljon po tri čete, vsaka četa po več vodov, vsak vod po več desetlin, vsaka desetina pa devet do dvajset ljudi. Seveda so te številke, v kolikor sem sam lahko opazil, največkrat drzale le na koncu jezika, kakor pravimo. Za zgled vam povem, da sta imela drugi in tretji bataljon 9. brigade, ki sta bila na Rakitni, kjer sem bil tudi jaz rešen, vsak okrog 300 mož. Po tem takem naj bi brigada, če bi v resnici imela štiri bataljone, dosegla največ 1200 mož. Ker pa povprečno tri brigade sestavljajo eno divizijo, vidimo, da je partizanska divizija komaj za slaboten polk starega kova.«

»Kdaj ste prišli na Rakitno?«

»S takolimenovani 2. in 3. bataljonom takolimenovane 9. brigade, ki je pripadala, kakor sem že povedal nekakšni 15. diviziji, smo prišli zadnje dni septembra na Rakitno, kjer smo se nastanili deloma po hišah, največ pa pod kozolci, ker se je partizansko poveljstvo bilo bombnih letalskih napadov. Partizani so zasedli šole, gasilski dom in tudi bunkerje. V neki vili pa se je nastanili partizanski štab. Ker je bilo rakitniško naselje krog in krog dobro zavarovano, so vsi mislili, da so varni. Zlasti

še zato, ker so razpošiljali naokrog predstraže in patrulje. Naše življenje je bilo prav za prav obupno dolgočasno. Bil smo ujetniki in smo s strahom pričakovali, kdaj bo prišlo do protudarca. Če je slučajno četa, v kateri sem bil jaz, bila dežurna, tedaj sem imel ves dan dovolj dela, sicer pa ne.«

»Kakšno je bilo torej življenje v rakitniški republik?«

»Bom povedal kar po vrsti. Noč sem prespal vedno z drugimi v večjih ali manjših grupah pod kozolcem. Ob šestih zjutraj je prišel četni dežurni buditi. Popolnoma nepotreben posel, ker smo zaradi obupnih lešič, mraza in drugih tegob bili že vsi največkrat zbujeni. Kar nas je bilo navadnih ljudi, smo se skušali nato umiti in urediti, kolikor se je dalo. Za tem smo se morali zbrati v čete in smo po četah odkorakali na zborna mesta, ki je bilo sredi naselja. Stare vedno veljavno povelje je bilo, da mora pri jutranjem odhodu vsaka četa peti. To smo tudi morali. Seveda še nismo znali vseh besedil in napovedi najbolj priljubljenih partizanskih. Za primer vam povem, da so bile to n. pr. zlasti: »Kam greš črnolaska noč!...« — »Umre naj tista — ki ljubi belogardista!« — »Nabrusimo srce in kose...«. Ker je bilo v nekaterih četah tudi mnogo badoglijevcev, tako da so imeli ponekod večino, so nekatere čete pele tudi italijanske pesmi, najbolj pogosta je bila ta, ki sem si jo tudi zapomnil: »Avanti popolo, bandiera rossa, abbasso re, evviva Stalin!« Med takimi pesmimi smo prikorakali na zborna mesta.«

No, kaj pa se je godilo na zbornem mestu samem?

»Ko so bile čete postrojene, so sprejeli komandirji čet raporte dežurnih. Oba bataljona sta bila postavljena vsak zase in ko so bili raporti dežurnih opravljeni, je prišel od nekod komisar bataljona, da pregleda ves bataljon. Dežurni ene izmed čet je držal medtem batalj. zastavo povito. Dežurni bataljona pa je šel na raporti h komisarju bataljona in ga pozdravil: »Zdravo, tovariš komisar!« Nato mu je poročil o takolimenovani številčnem stanju bataljona. Po pozdravu je padlo povelje za odvijanje zastave. Ves bataljon je moral nato začeti peti: »Naprej zastava slave, medtem ko je dežurni, ki je držal bataljonsko zastavo, to med petjem počasi v roki odvijal. Nikdar se nisem alšal, da bi bataljon to pesem odpel

Razglasi šefa pokrajin. uprave

Vse zainteresirane osebe, ki žele, da se jim dajo zopet na razpolago prostori, ki so bili vojaškas zaseženi in zasedeni od italijanskih vojaških oblasti, v kolikor so sedaj prazni, se obveščajo, da je treba vložiti posebno prošnjo na Pokrajinsko upravo, oddelek I., z opisom sedanjega stanja prostora.

Predsednik: Rupnik, m. p.

One osebe, javni in privatni zavodi ter podjetja, ki imajo kako terjatve napram italijanskim oboježenim silam, morejo predložiti tozadevno prijavo, opremljeno s potrebnimi dokazili, na Ravnateljstvo računovodstva pokrajinske uprave v Ljubljani. Prijave se morajo predložiti do 31. oktobra 1943. Predsednik: Rupnik, m. p.

Predsednik pokrajinske uprave v Ljubljani je izdal tole naredbi:

Člen 1. Ljubljanska poslovnišnica društva »Societa Italiana degli Autori ed Editori« (S. I. A. E.), pravne osebe s sedežem v Rimu, se postavlja v likvidacijo. Za likvidatorja se imenuje Josip Majec, fiskalni referent pri pokrajinski upravi v Ljubljani.

Člen 2. Morebitni aktivni preostek iz likvidacije po členu 1. te naredbe pripade Glasbeni akademiji v Ljubljani, Gospodstva ulica 8.

Člen 3. Dokler se ne osnuje za ozemlje pokrajine novo avtorsko društvo, ima pravico za pobiranje avtorskih nagrad v dosegljivi izmeri s to naredbi postavljeno »Posredništvo za avtorske pravice glede glasbenih in dramskih del«, čigar vodstvo se poverja Josipu Majecu, fiskalnemu referentu pri pokrajinski upravi.

Predsednik: Rupnik, m. p.

Interniranec, ki so se vrnili iz koncentracijskih taborišč in ki posedujejo denarne bone, katere so izdala omenjena taborišča,

v redu in zaradi nobene stvari ni bilo izrečenih toliko kazni, kakor zaradi napadnega in slabega petja te pesmi. Nisem se mogel ubraniti vtisa, da se tako pesem, kakor tudi grla upirajo. Nič šudnega, saj je bila tudi trobojničnik krog in krog obrobljena s rdečim trakom in omadeževana s rdečo zvezdo.«

»Po odviljanju zastave je bilo najbrž konec zbora, kaj?«

»Da, takoj za tem je prišlo povelje: »Po četah voljane, v resnici smo odkorakali skupaj h kotlu, kjer smo dobili zajtrk. Če nisem bil v dežurni četi, sem bil po zajtrku do kosila prost. Da povem po resnici, hodil sem beračji po vasi. Intendant bataljona je medtem hodil rekvirirat živila za kosilo. Kljub temu, da je imel dovolj denarja, ni našeloma nikdar ničesar plačal v denarju, ampak vedno le v tistih slavnih bonih. Bil pa je zato tudi tako velik gospod, da ni nikdar meštaril. Plačal je vsako ceno, ki jo je kmet zahteval — ampak s honom. Kmet ga je hotel nočes moral vzeti, čeprav je vedel, da ni nič vreden in da ne bo nikdar nič vreden. Če je za moštvo prišla v poštev govedina, so za štab skoraj vsak dan zaklali prašička. Štabna partizanka pa, ker je slučajno znala tudi kuhati, je pa »gospod« iz štaba pekla tudi finišje pečivo, kakor kekse in podobno. Štabna partizanka je imela zato časten naslov »tovarišica kuharica«. Opoldne je bilo nato kosilo po četah na kotlih. Naj ga nam nihče ne zavidaj. Privoščil bi pa vsakemu Ljubljancu en teden take »koščenice«. Podobno, kakor zjutraj, je bilo spet zvečer v mraku. Pred večerjo je bil zbor na zbornem mestu in zavljanje bataljonskih zastav, spet med pesmijo. »Naprej zastava slave. Po razbodu večerja, za povelje pa v štabu harmonika in ples s tovarišicami za »gospode iz štaba«. Včasih dolgo v noč.«

»In kakšen je bil konec?«

»Jednat in kratak. V nedeljo zjutraj so kar na lepem svinčene dokazale patruljam in predstražam, da smo deloma obkoljeni. Ob devetih se je začel pravi napad na naselje. Nastala je panika, vse je bežalo križem prek. Nič šudnega. V drugem bataljonu je bilo 294 ljudi. Od tega okrog 30 starih partizanov. Drugi zapeljanci, velika večina pa prisilnih mobilizirancev. V tretjem bataljonu je bilo 296 ljudi in spet le okrog 30 starih partizanov komunistov. Vsi ostali spet zapeljanci največ pa prisilni mobiliziranci. Bunker s strojnico, ki je branil dohod v vas po eni izmed cest, se je branil in rejal. Sam sem videl, kako je nemški vojak prišel do bunkerja in vrget vanj ročno granato. Pok — in bunker je utihnil. Ljudje so se zaradi strašnega ognja razkropili po manjših grupah in hiteli proti gozdom. Ostal sem v vasi in tam so me našli in rešili. Obema bataljonoma na Rakitni je bila napovedana na pomoč takolimenovana ljubljanska brigada. Tedaj ko je prišlo do razsula na Rakitni, je še ni bilo nikjer ne videti, ne alšati. Kaj se je zgodilo po nedelji, ne vem. Prepeljan sem bil namreč najprej v Borovnico, nato pa v Ljubljano, kjer sedaj vstopam od srca rad med domobrance.«

ali ki imajo kakršne koli terjatve napram uradnim dotičnim taborišč, smejo prijaviti svoje terjatve Ravnateljstvu računovodstva pokrajinske uprave v Ljubljani.

Prijave se morajo predložiti do 31. oktobra 1943. Predsednik: Rupnik, m. p.

Poziv hrvatskim državljanom

Vsi hrvatski državljani, pristojni na zgodovinskem ozemlju NDH, so dolžni prijaviti se zaradi evidence v konzulat NDH v dnevi 8. in 9. t. m. od 8—12 in sicer 8. t. m. z začetnico od A—M, 9. t. m. pa od N—Z.

Koledar

Petek, 8. vinotoka: Brigita Švedska, vdova in ustanoviteljica; Simeon, starček. Sobota, 9. vinotoka: Dionizij, škof in mučenec; Ludovik Bertrand, spoznavalec; Publija, opatica in mučenica.

Ali ste že kupili?

Svetovno znani Scottov roman v slikah

»IVANHOE«

je najlepše branje in darilo.

Velja: broširan 35 lir. v polplatno vezan 45 lir. v celo platno vezan na najfinjšem papirju 80 lir. Dobi se v večji ljudske tiskarne in v knjigarnah.

Naročila sprejema uredništvo Slovenca.

Zgodovinski paberki

8. vinotoka:

1. 1317. je umrl Janes Ev. Krek, organizator slovenskega krščanskega delavstva in slovenskega združništva ter najpomembnejša politična osebnost slovenske zgodovine v predprezratni dobi.

Šolske vesti

— Državno učiteljsko v Ljubljani. Ravnateljstvo učiteljske šole v Ljubljani sporoča, da bo otvoritvena služba božja v ponedeljek, 11. oktobra, ob 8 v cerkvi Sv. Jezusovega. Učencem in učenkam I. razreda vadvnega ni treba priti k službi božji. V šolo pa naj pridejo: učenci od 1. do 4. razreda deske vadvnice v torek, 12. oktobra, ob 8. učenke dekliške vadvnice isti dan ob 9.30 (ob pol desetih). Učenci in učenke učiteljske bodo vrstni red pouka zvedeli v cerkvi 11. oktobra. Ta razpored bo nabit tudi v vozi na oglasni deski. Ravnatelj.

— Lichtenturnov zavod: Za učenke meščanske šole bo vadvna šolska sv. maša v ponedeljek, 11. oktobra, ob 8 — ne v soboto. — Na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani se bo pričel pouk v ponedeljek, 11. t. m., a službo božjo, ki je v stolni cerkvi ob 8 zjutraj. Pri službi božji se bo objavilo, kje bo pouk.

— I. deska meščanske šole na Prulah in I. dekliška meščanska šola pri Sv. Jakobu v Ljubljani imata otvoritveno službo božjo v ponedeljek, 11. oktobra, ob 9 v cerkvi svetega Jakoba.

— Lichtenturnov zavod. Ljubljana šola v Lichtenturnovem zavodu ima 11. okt. ob 9 šolsko sv. mašo. 12. okt. reden pouk.

— II. dekliška (ilecejska) ljudska šola v Ljubljani. Začetna šolska sv. maša je v soboto, 9. oktobra, ob 8 v Vajenskem domu.

Preureditev šolstva v pokrajini se začneja

Najnovejši »Službeni list« Pokrajinske uprave prinaša razglas šefa pokrajinske uprave o spremembah v ureditvi šolstva. Čl. 1 tega razglasa razveljavlja naredbi Visokega komisarja št. 90, z dne 19. februarja 1942 in 307, z dne 12. novembra 1942. Prva naredba je poveljala strokovno vodstvo telesne vzgoje v šolah vseh vrst in vseh stopenj ljubljanske pokrajinske italijanske liktorske mladine v Ljubljani (GILL). To je potrdila tudi nadaljnja zgoraj citirana naredba, ki je med drugim uvedla tudi za srednje šole in podobne šole osebje iz preostalih pokrajin Italije. Nadalje so bili učiteljske telesne vzgoje strokovno in disciplinsko odvisni od zveznega poveljnika GILL-a.

Čl. 2 razglasa pa ukinja št. 4 in 5 nredbe Visokega komisarja št. 176 z dne 17. septembra 1942. Čl. 4 te nredbe je namreč odpravil realiko, ki bo torej vzpostavljena. Čl. 5 pa je določil delitev klasične in realne

gimnazije na triletni nižji in petletni višji tečaj in so morali zaključni izpit nižjega tečaja opravljati dijaki, ki dovršijo tretji gimnazijski razred.

Končno določa omenjeni razglas, da bo šef pokrajinske uprave s odlokom odredil spremembe k učnim načrtom in programom.

Zdi se nam potrebno na tem mestu podariti umestnost teh sprememb v našem šolstvu. Logična je ukinitve delovanja GILL-a na naših šolah. Nadalje pa je treba pozdraviti dejstvo, da se glede realk zopet vračamo na staro preizkušeno šolsko obliko. Poleg tega je tudi važno, da se vračamo v šolstvu zopet na normalno delitev gimnazij na dva tečaja po štiri leta. Reforme v šolstvu ne bodo pozdravili samo šolniki in dijaki, temveč tudi starši, ki so uvideli, da je potrebno v šolstvu držati se prejšnjih preizkušenih oblik.

Opozorilo Poveljstva Slovenskega domobranstva

Poveljstvo Slovenskega domobranstva je zvedelo, da hodijo po hišah osebe v kombiniranih uniformah, ki vršijo hišne preiskave in aretacije. Opozarjamo vse, da člani Slovenskega domobranstva niso dobili za to nikakega povelja. Zato naj vsako osebo, ki bi pod krinko Slovenskega domobranstva hotela vršiti samolastno hišne preiskave, preda stražniku. Obenem se opozarja, da se bo proti vsakomur, ki bi žalil, ali se nepovoljno izražal o Slovenskem domobranstvu, uvel postopek takoj na mestu.

KINEMATOGRAFA »UNION« in »SLOGA« predvajata najnovejši žurnal s posnetki drzne osvoboditve Duceja po nemških padalcih

— Zupnija av. Františka v Spodnji Šiški obhaja v nedeljo, 10. t. m., praznik svojega zavetnika. Ob 6.30 farno opravilo pred izpostavljenim Najsvetjšim. Ob 10 prazniška pridiga, darovanje za cerkev in slovesna sv. maša. Pri cerkveni slovesnosti bo pevski zbor izvajal med darovanjem: St. Premr! — Mati dobrega sveta; pri maši pa: p. H. Sattner: Misa Seraphica; Graduale — Fr. Arh: Offertorium — p. H. Sattner. Pri darovanju: p. H. Satter: Sv. Frančišek. — Ob 4 popoldne pridiga in pete litanije Matera božje s blagoslovom. Častilec av. Františka, zlasti tretjerodni, prisrčno vabljeni, da počaste priljubljenega svetnika v njegovi lepi cerkvi.

Dijaki, kuanje, ki ga vam nalaga šola, boste pridobili na prijeten način, če boste brali »Svete«. — Naročite se takoj na »Svete!«

— Še vedno lepi dnevi. Po gosti dopoldanski megli je posijalo sonce in v sredo je bil spet prav lep dan. Dnevna najvišja temperatura — 20,5 stopinj C. V četrti zjutraj ni bilo hude megle. Sonce je kmalu posijalo. Jutranji temperaturni minimum razmeroma visok bil je +13,9 C. Barometer je padel na 760,7 mm, kar pomeni, da je pač v kratkem pričakovati spremembo vremena.

— Ljudje se pritožujejo. Ljubljanci, ki v splošnosti do pokojnih tako pogosto zahajajo na pokopališče, se pritožujejo nad skrajno izpriženimi ljudmi, ki kradajo z grobov sveče, vaze, cvetje in podobno. Tako početi je tako kruto, da bo vsakdo, ki kaj v ožidanih storil dobro delo, če jih bo prijavil oblastem.

— Vpisovanje v trgovsko učilišče. Christof učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15, za Enoletni trgovaški tečaj s pravico javnosti in za Višji trgovaški tečaj ter za ostale tečaje se vrši vsak dan dopoldne in popoldne ob običajnih uradnih urah redno do 9. oktobra. Informacije in nove prospekte daj ravnateljstvo.

— Knjižnovodstva, korespondence, stenografije, jezikov, strojepljiva itd. se lahko dobijo na učenju v posebnem dnevnem ali večernem tečaju, ki se prične 15. oktobra. Podrobne informacije in brezplačne prospekte daj: Trgovsko učilišče »Christof učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15.

— Večerni trgovaški tečaj pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2. Pouk vseh trgovskih predmetov. Predavanja bodo letos po želji obiskovalcev predvidoma v zgodnjih popoldanskih urah, ko obrati počivajo. Vpisovanje dnevno. Pričetek 15. oktobra. Informacije in prospekte daj ravnateljstvo.

— Za študenta najlepša knjiga, ki je izšla to politično, je zgodovinska povest izgubljeni pokli. Knjiga je ilustrirana (Berezanek) in se nanaša v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30.

— Pomoč pri učenju pod nadzorstvom profesorjev nudimo dnevno po dve uri učenec srednjih in ljudskih šol v posebnih tečajih. Namen teh tečajev je redna in vsakodnevna priprava dijakov(-in) za naslednji dan iz vseh predmetov. — Tečaj za posamezne predmete, predvsem matematiko, trikrat tedensko. — Posebni tečaj za privatiste. — Pouk vseh modernih jezikov v oddelkih za učenje in mladino. V interesu rednega in uspešnega pouka vjudno obveščamo cenjene starše, da vpišejo svojega otroka šimprej. Pričetek pouka 15. oktobra. Vpisovanje dnevno od 9—11. Učnina nizka. Vodstvo učnih tečajev. Lichtenturnov zavod.

— Priprave za zimo. Mnoge skrbne in uvidelne gospodinjice so se že začele pripravljati za zimo. Polnijo svoje jedilne škrabce. Skušajo dobiti večjo količino paradiznikov, da si napravijo paradizniško mezo. Gledajo tudi, da si preakrbe razne domače čaje. Povsod pa je živahen razgovor, kakšna bo pak letošnja zima. Gre splošno mnenje, da ne bo prav huda in ne predolga, ko nam oktober prinaša še prav lepe dneve. Bila pa so leta, ko smo že v začetku oktobra dobili prvi sneg in je kmalu nato pritisnil hud mraz. Tako je n. pr. leta 1912 ko je divjala balkanska vojna, zapadel prvi sneg v Ljubljani in okolici ponoči na nedeljo, 6. oktobra. V Beli krajini je to leto že nekaj dni prej snežilo, kakor je pritisnil hud mraz, ki je zlasti zelo škodoval še neobranemu gozduju.

— Izjava. Resnici na ljube ugotavljam, da nisem oče dr. Zorana Polića, kakor se trdi v poročilu »Slovenskega doma« št. 233 pod naslovom »Zgodovinski odloki Osvobod. Kersnikova 3 (nasproti Slamič). Redni pouk se prične 11. oktobra v zavodu Notre Dame na Marmontovi cesti 24.

— Na I. moški realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica) bo otvoritvena služba božja v ponedeljek, 11. oktobra, ob 8 v cerkvi sv. Jakoba. Učenci naj pridejo v cerkev, po maši se boroje učenci I. razreda v avli, kjer se bodo razdelili na oddelke. Učenci 2. in 3. t. g. d. e. pa gredo v svoje učilnice. Ostali učenci pa naj pridejo v svoje učilnice ob 10.30. Ravnateljstvo.

dilne fronte. Imam sina edina, ime mu je Branko in ni doktor. Moj sin in dr. Zorana Polić sta torej dva različni osebi. — Ljubljana, 6. oktobra 1943. Mirko Polić.

— Zelostrugarje sprejme železniška kurilnica v Ljubljani in naj se reflektanti zglašajo osebno tam (vhod iz Vilharjeve c.). Lekarna Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Martin trg 5; mr. Dev-Klanjšček, Cesta Arielle Re 4, in mr. Bohinec, Cesta 29. oktobra 31.

Z Gorenjskega

Umrla je v Kranju gospa Ana Pire voj. Lokozar, vdova po rajnem blaginju mestne hranilnice. Doživela je 73 let in je bila splošno priljubljena in spoštovana.

Poročili so se v Kranju: mehanik Anton Koa in Ana Nemeš, zidarski pomočnik Alojzij Smajd in Stanislava Oblak, čevljarški pomočnik Albert Pečnik in Marija. — mešarski pomočnik Ciril Krek in Františka Gantar, čevljarški pomočnik Ivan Voglar in Ida Kropelj, posestnik Andrej Sorl in Marija Jeršin, podčastnik voj. mornarice Ivan Schweigae in Herilinda Maček, kmetijski pomočnik Jožef Košir in Marija Osredkar, čevljarški pomočnik Alojzij Markič in Angela Pušar, gostilničar Rudolf Ahlin in Ana Kovič, poljedelski delavec Franc Rastresen in Ivana Tominec, namestnik Mihal Pleteršek in Silverija Istenič, lesni delavec Alojzij Tavčar in Františka Šnid, posestnik Anton Jereb in Julija Zakelj, krojaški pomočnik Aleš Božič in Kristina Pernar.

Rojstva v Kranju. V mesecu septembru je bilo v Kranju rojenih 38 otrok. Umrla pa je samo 7 oseb.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

Drami: Sobota, 9. oktobra, ob 16: »Nevesta s krono«. Izven. Cene od 18 lir navzdol. Nedelja, 10. oktobra, ob 14: »Deseti brate. Izven. Cene od 18 lir navzdol. — ob 17: »Veliki mož«. Izven. Cene od 18 lir navzdol. Četrtek, 14. oktobra, ob 16.30: »Cvetje v jeseni«. Krstina predstava. Otvoritev dramske sezone. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Operi: Sobota, 9. oktobra, ob 16: »Madame Butterfly«. Izven. Cene od 32 lir navzdol. Nedelja, 10. oktobra, ob 16: »Zemlja smehljaja«. Izven. Cene od 32 lir navzdol. Sreda, 13. oktobra, ob 16: »Traviata«. Izven. Cene od 32 lir navzdol.

Radio Ljubljana

dnevni spored za 8. oktober:

8.30—9 Jutranji pozdrav — 9—9.30 Poročila v nemščini in slovenščini — Prekinitev oddaje do 12.30 — 12.30—12.50 Uvod, 12.30—12.45 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45—14 Melodija in ritim izjava ritmični orkester — 14—14.15 Poročila v nemščini — 14.15—15 Popoldanska glasba — 15 Poročila nemškega vrhovnega poveljstva — Prekinitev oddaje do 17 — 17—17.45 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15—17.45 Zbavniki koncert — 17.45—18 Iz novih pesnitev, predavanje — Prekinitev oddaje do 19 — 19—19.30 Fantje na vasi pojo — 19.30—19.45 Poročila v slovenščini, poročila nemškega vrhovnega poveljstva v italijanski ritmični orkester — 19.45—20 Glasbena nastopna mala medira — 20—20.15 Poročila v nemščini — 20.15—21 Glasbo velikih mojstrov izjava radijski orkester, vodi dirigent D. M. Sijaneč — 21—22 Kakev vam ugaja — 22—22.10 Poročila v nemščini — Konec oddaje.

Poizvedovanja

Najdemo je bilo nekaj denarja. Kdor ga je zgubil, naj sporoči tozadevne okoliščine na oglasni oddelke Slovenca pod »Poizvedovanja«.

MALI OGLASI

Večje zdravje

SKLADIŠČE IN ŠUPO lahke ločeno, vzamemo v najem. Pisemne ponudbe upravi »Slovenca« pod »Začasnost« št. 6775.

BREZOVE METLE

držaje za lopate, ometa itd. dobite pri Gospodarski zvezi, Riešvevska 8, 29 in Matrova 10.

MLAJŠE DEKLE